

แนวทางการพัฒนาบทบาทอาสาสมัครสาธารณสุข ต่องานสาธารณสุขมูลฐาน กรณีศึกษาเขตพญาไท
 ROLE DEVELOPMENT OF PUBLIC HEALTH VOLUNTEERS IN PRIMARY HEALTH CARE : A CASE STUDY OF PHAYATHAI DISTRICT

พีระพล ศิริไพบูลย์ 5137329 SHPA/M

ศศ.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: สมบูรณ์ ศิริสรรหิรัญ, Ph.D., นพคล อุดมวิศวากุล, Ph.D.,
 กมลพร สอนศรี, D.P.A.

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาบทบาทอาสาสมัครสาธารณสุข ต่องานสาธารณสุขมูลฐาน กรณีศึกษา เขตพญาไท” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ศึกษาวิเคราะห์บทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุข ต่องานสาธารณสุขมูลฐาน 2.เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของอาสาสมัครสาธารณสุข ต่องานสาธารณสุขมูลฐาน 3.เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทของของอาสาสมัครสาธารณสุขต่องานสาธารณสุขมูลฐาน โดยเก็บตัวอย่างแบบสอบถามจากประชาชนในเขตพญาไท ที่เข้ารับบริการศูนย์บริการสาธารณสุข 11 (ประดิพัทธ์) เขตพญาไท จำนวน 400 คน และทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กوุ่มงานอนามัยชุมชน ประจำศูนย์ศูนย์บริการสาธารณสุข 11 (ประดิพัทธ์) จำนวน 4 คน

จากการศึกษาวิจัย พบว่า ระดับระดับความคิดเห็นของประชาชนต่องานบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาสาสมัครสาธารณสุข ต่องานสาธารณสุขมูลฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่องานบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาสาสมัครสาธารณสุข ต่องานสาธารณสุขมูลฐานมากที่สุด คือ ด้านการเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน และน้อยที่สุด คือ ด้านการป้องกันแก้ไขผลภาวะสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษกับ และพบว่า ความคาดหวังของประชาชนต่องานบทบาทอาสาสมัครสาธารณสุข ต่องานสาธารณสุขมูลฐาน และบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาสาสมัครสาธารณสุข ต่องานสาธารณสุขมูลฐาน มีความแตกต่างกันสามารถอภิปรายผลเป็นรายด้านตาม ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับสูงสุดคือด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ระดับที่ต่ำสุดคือ ด้านการสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน โรค จากการศึกษาวิจัยสามารถนำเสนอแนวทางการพัฒนาบทบาทอาสาสมัครสาธารณสุข ต่องานสาธารณสุขมูลฐาน โดยมีแนวทางการพัฒนาดังนี้ 1. แนวทางการพัฒนาการปรับปรุงโครงสร้างและการบริหารงานอาสาสมัครสาธารณสุข 2. แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาของอาสาสมัครสาธารณสุข 3. แนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา / บทบาทอาสาสมัครสาธารณสุข / สาธารณสุขมูลฐาน

ROLE DEVELOPMENT OF PUBLIC HEALTH VOLUNTEERS IN PRIMARY
HEALTH CARE : A CASE STUDY OF PHAYATHAI DISTRICT

PEERAPON SIRIPAIBOON 5137329 SHPA/M

M.A. (PUBLIC ADMINISTRATION)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SOMBOON SIRISUNHIRUN, Ph.D.,
NOPPADOL UDOMWISAWAKUL, Ph.D., GAMOLPORN SONSRI, D.P.A.

ABSTRACT

The objectives of this study are (1) to analyze the role of health volunteers in primary health care; (2) to compare the actual role and the expected role of health volunteers in primary health care; (3) to study the recommendations in developing the role of health volunteers in primary health care. The sample size was 400 citizens who received services from Primary Health Care Unit 11, (Pradiphat) Phayathai district. A questionnaire was used to collect data. In addition, four health care personnel were interviewed in this study.

In terms of the perception of citizens towards expected and actual roles performed by health volunteers in primary health care, the study provided the following results: The overall level of perception of citizens towards the actual role of health volunteers in primary health care is moderate. First, when considering the different roles of health volunteers, it was found that perception towards the actual role was highest in immunity enhancement and scored lowest in terms of prevention and improvement of pollution and the environment. Secondly, the results of the study revealed divergent expectations of citizens towards the role of health volunteers in primary health care. Such divergence can be explained through mean differences of particular matters of interest. The highest mean difference was in consumer protection, while the lowest was in immunity enhancement. Thirdly, the results of the present study lead to proposals of approaches towards development of the role of health volunteers in primary health care. The recommendations are as follows: (i) restructure management of health volunteers (ii) develop learning capacities and promote training and education of health volunteers; (iii) to develop collaborative networks with other organizations.

KEY WORDS: APPROACHES TO DEVELOPMENT / ROLE OF HEALTH
VOLUNTEERS / PRIMARY HEALTH CARE